

KENYA JUNIOR SCHOOLS ASSESSMENT

FINAL ASSESSMENT TEST

KUTATHMINI

1-29-CHI

30-49-KUK

50-79-KUF

80-100-KUZ

GREDI

8

KISWAHILI

KUSAHISHA

MASWALI

UFAHAMU

(ALAMA 15)

- a) Ameshindwa kuielewa dhana ya demokrasia. Dhana hii ina fasiri nyingi kutegemea lengo la mtu/kundi la watu/mahali wanapoishi

- b) i) Pale umma utakapojikomboa kimawazo

2x1=Alama 2

- ii) Kwa ujasiri kudai huduma bora

- iii) Uajibikaji pamoja na kuheshimiwa kwa mkataba wa kijamii

- c) i) Kinyang'anyiro cha madaraka

2x1=Alama 2

- ii) Wasio na madaraka watumia kila mbinu kuyapata

- iii) Walio madarakani hawataki kubanduka-hutafuta visababu vya kusalia madarakani

2x1=Alama 2

d) i) Maafa

ii) Uharibifu wa mali

iii) Majeraha

iv) Ukimbizi wa raia nje na ndani ya mataifa husika

v) Dhuluma za kimpenzi dhidi ya wanawake

vi) Uhasama wa kikabila

vii) Kuzagaa kwa aina mbalimbali ya magonjwa

Zozote 4x1=Alama 4

e) i) Hutumiwa na tabaka la viongozi kujinadi/hasa wakati wa uchaguzi

ii) Wanasiasa hujifanya kuwa wanayajali masilahi ya wanajamii kumbe huruma zao ni kilio cha mamba

2x1=Alama 2

f) i) Mafalahi-wachochole, maskini, raia, penye ukavu

ii) Wanatupikia majungu-wanatufitini au wanatukosanisha

iii) Ukarabati-Urekebishi, utengenezaji, kubambanya

3x1=Alama 3

1. MATUMIZI YA LUGHA.(Alama 30)

a) **Taja kikwamizo hafifu cha ufizi. (Al 1)**
/S/

b) **Tumia kiiunganishi kifaacho kuunganisha sentensi hii. (Al 2)**
Juma hakusoma kwa bidii. Amefuzu mtihani

Japo, ijapokuwa, ingawaje, ingawa, lakini, ila,

c) **Tambua aina za vitenzi katiak sentensi hii. (Al 2)**
Wale waliokuwa hapa sio wagenu wetu

Waliokuwa – Kitenzi kishirikishi kikamilifu.

Sio – Kitenzi kishirikishi kipungufu

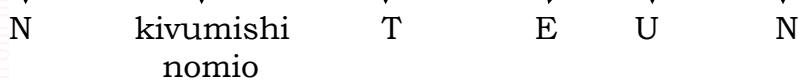
d) **Alama ya Nukta mbili huweza kutumika kuorodhesah vitu. Tunga sentensi mbili tofauti kuonyesha namna alama hiyo inaweza kutumiaka. (Al 2)**

- i) Kutenganisha saa na dakika. Amefika 7:00asubuhi.
 ii) Kutenganisha tarakimu. Alisoma mathayo 7:6 – 10.
 iii) Katika mazungumzo ya kitamthilia; Baba: unaenda wapi?
e) Yakinisha sentensi ifuatayo . (Al 2)
Usipopita mtihani hutakuwa shujaa mapema.

Ukipita mtihani utakuwa shujaa mapema.

- f) Sahihisha sentensi hii kwa njia mbili mwafaka. (Al 2)**
Dereva ambaye aendeshaye kwa uangalifu husalimika.
- i) Dereva ambaye anaendesha kwa uangalifu husalimika
 ii) Dereva aendeshaye kwa uangalifu husalimika .
g) Tunga sentensi sahihi huku ukitumia kihuishi cha wakati. (Al 1)
 Baada ya, kabla ya, tangu, hadi, toka, mpaka
- h) Ainisha aina za maneno katika sentensi ifuatayo. (Al 3)**
Mwanafunzi mtundu ameadhibiwa vikali na mwalimu.

Mwanafunzi mtundu ameadhibiwa viakli na mwalimu

- i) a)Eleza ‘po’ ilivyotumika katika sentensi hizi. (Al2)**
Alipofika waliposimama, waliondoka.

Wakati Mahali

- b)Geuza sentensi hii iwe katika usemi wa taarifa. (Al 3)**

“ Nimekuwa nikija kwenu kila siku lakini nimeamua kulikata guu langu,” Hamisi akamweleza Amina.

Hamisi alimweleza Amina kuwa alikuwa akiwnda kwao kila siku lakini aliamua kulikata guu lake

- j) Mofimu ni nini? (Al 1)**

Sehemu ndogo sana ya maneno inayowasilisha maana kisarufi.

- k) Andika sentensi hii kwa ukubwa. (Al. 1)**
Mwizi aliiba kikapu na ng'ombe.

Jizi liliiba jikapu na gombe

- l) Eleza matumizi ya “ KI” iliyopigiwa mstari katika sentensi hii. (al 3)**
Ukirusha kipira hiki kitapotea.

Masharti Udogo Ngeli

- m) Andika maana tatu zitokanazo na sentensi hii. (Al 2)**
Mama alimpigia mtoto mpira.

- i) Kwa sababu
 ii) Kuelekeza kwa mtoto
 iii) Kwa niaba
 iv) Kutumia mpira

- n) Tunga sentensi moja kuonyesha maan aya vitate vifuatavyo. (Al 2)**
i) Chaka
ii) Shaka

Chaka lile bila shaka, limechomeka

- o) Tunga sentensi sahihi ukitumia kiwakilishi kisisitizi cha mbali kidogo ngeli A- wa katika hali ya wingi . (Al 2)**

Watoto wao hao wameitwa na mwalimu